

Avoin kirje 8.1.2019

Arvoisa vastaanottaja,

KTO on saanut palautetta toiminnastaan tammikuussa 2019. Haluamme tässä kirjeessä selventää ja täsmentää asioita, joista eri mediat ovat meistä kirjoittaneet.

KTO:n Neuropsykiatrinen tutkimus- ja kuntoutusyksikkö 2 (Nepsy 2):

Neuropsykiatrinen kuntoutus on tarkoitettu henkilöille, joilla on kehitysvamma tai muu neuropsykiatrinen häiriö. Kuntoutujalla voi olla vaativia erityistarpeita, jotka liittyvät mielenterveyteen, autismin kirjon häiriöihin tai haastavaan käyttäytymiseen. Kuntoutuksen tavoitteena on löytää ratkaisuja, toimintamalleja ja tukikeinoja asiakkaalle ja hänen lähiympäristölleen. Tavoitteena on mahdollistaa asiakkaan mielekäs elämä entisessä asuinpaikassaan tai tarvittaessa etsiä asiakkaalle uusi soveltuva asuinpaikka.

Neuropsykiatrinen tutkimus- ja kuntoutusyksikkö Nepsy aloitti toimintansa tammikuussa 2017. Se sijaitsi hallinnollisesti yhtenä yksikkönä Paimiossa KTO:n kuntoutuskeskuksen kahdessa kerroksessa. Asiakaspaikkoja oli tuolloin 27. Hoitohenkilöstön vakansseja oli 38. Molempia kerroksia hoiti yksi palveluesimies.

Toiminnan alettua KTO:n johto huomasi nopeasti, että yksikön kumpaankin kerroksen tarvitaan oma lähiesimies. Yksikkö jaettiin kahteen erilliseen yksikköön, Nepsy 1:een ja Nepsy 2:een. Nepsyn aiempi esimies jatkoi Nepsy 1:n esimiehenä, Nepsy 2:n palveluesimiehen virka laitettiin hakuun 30.1.2017. Ensimmäisessä haussa ei ollut yhtään sopivaa hakijaa, ja haku avattiin uudelleen 21.2.2017. Nepsy 2:n esimiesjärjestelyt hoidettiin sisäisellä sijaisuusmenettelyllä rekrytointiprosessin aikana. Nepsy 2:n palveluesimiehen rekrytointi osoittautui haastavaksi. Heinäkuusta 2017 lähtien yksikössä on toiminut nykyinen esimies.

Aluehallintovirasto (AVI) teki kolme tarkastuskäyntiä Nepsy 2:een vuonna 2017, huhtikuussa, kesäkuussa ja elokuussa. AVI:n työsuojelutarkastuksissa ja tarkastuskertomuksissa keskityttiin työntekijöiden psykososiaaliseen kuormitukseen sekä väkivallan uhkaan liittyviin epäkohtiin.

Taulukko työtapaturmista Nepsy 2:ssa 4–12/2017 ja 4–12/2018*

	4–12/2017	4–12/2018
Kaikki työtapaturmat...	205	94
...joista asiakkaan väkivaltaisesta käyttäytymisestä johtuvat työtapaturmat	92	78
...joista sairaanhoitoa vaatineet työtapaturmat	8	9
Läheltä piti -tilanteet	43	25

*Nepsy 2 aloitti itsenäisenä yksikkönä huhtikuussa 2017, tämän vuoksi alkuvuodelta 2017 ei ole tilastoa.

Psykososiaalista kuormitusta aiheuttivat tuolloin haastavasti käyttäytyvät autistismikirjon asiakkaat, väkivallan uhan pelko sekä liian vähäiset resurssit suhteutettuna asiakkaiden haastavuuteen. Toiminta oli vakiintumatonta ja siksi vakinaisia vakansseja ei vielä ollut lisätty. Tilanteen korjaamiseksi KTO ryhtyi jo alkuvuodesta 2017 toimenpiteisiin, joita olivat muun muassa henkilöstön lisäkoulutus, vakanssimäärän lisäys sekä tilamuutokset. Vuosien 2017–2018 aikana yksiköiden vakansseja lisättiin niin, että Nepsy 1:ssä oli 24 vakanssia ja Nepsy 2:ssa oli 28 vakanssia. Toimenpiteiden vaikutukset näkyvät aina viiveellä, siksi Nepsy 2:n työsuojelullinen prosessi kesti noin vuoden.

Elokuussa 2017 tehdyn tarkastuksen seurauksena AVI saattoi asian työsuojeluviranomaisen käsiteltäväksi. Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue totesi 29.9.2017 kirjatussa päätöksessään, että asiat tuli korjata 1.4.2018 mennessä, muutoin työnteon jatkuminen kiellettäisiin Nepsy 2:ssa. Työsuojelutarkastuksessa 28.3.2018 todettiin, että väkivallan uhan suhteen on edetty merkittävästi, eikä se ole enää keskeinen kuormitustekijä. Työsuojeluvastuualue katsoi, että saatujen tietojen perusteella KTO on ryhtynyt useisiin toimenpiteisiin, jotta väkivallan uhka ei aiheuta työntekijöille vakavan terveyden menettämisen vaaraa. Lisäksi katsottiin, että KTO on ryhtynyt alkupe- räisessä velvoitteessa edellytettyihin toimiin, joten työsuojeluvastuualue päätti asian käsittelyn.

Viitaten Ylen uutisissa (7.1. ja 8.1.2019) väitettyyn henkilöturvajärjestelmän puuttumiseen totemme, että henkilöturvajärjestelmä on ollut yksikössä käytössä toiminnan alusta asti. Työvuoron jokaisen hoitajan on kannettava mukanaan henkilöturvanappia mahdollisen avun hälyttämiseksi, ja mikäli hälytysnappi ei toimi, on työntekijä velvollinen ilmoittamaan siitä.

KTO:n Lasten ja nuorten neuropsykiatrinen tutkimus- ja kuntoutusyksikkö (Laneku)


Lasten ja nuorten neuropsykiatriset tutkimus- ja kuntoutuspalvelut on tarkoitettu lapsille ja nuorille, joilla on kehitysvamma, autismin kirjon häiriö tai muu neurologinen tai neuropsykiatrinen häiriö sekä kuntoutukseen tai käyttäytymiseen liittyviä vaativia erityistarpeita. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää lapsen tai nuoren kuntoutuksen, tuen ja ohjauksen tarpeet. Tavoitteena voi olla myös diagnosin tarkentaminen. Tutkimukset toteutetaan moniammatillisesti, eli tutkimuksia on toteuttamassa lääkäri, psykologi ja muut asiantuntijat. Perhe ja yhteistyöverkko ovat mukana palvelutarpeen kartoituksessa.

KTO:lle tullaan pääsääntöisesti tutkimus-, kuntoutus- ja kriisipaikoille. Omaishoidon lyhytaikaisjaksolle tullaan silloin, kun muut vaihtoehdot eivät ole soveltuvia tai vanhemmat niin haluavat. KTO tekee parhaansa siinä, että vanhemmat saisivat toiveidensa mukaisesti omaishoidon viikonloppuja. Välillä saattaa tulla tilanne, jolloin samana viikonloppuna yksikössä on lapsia, joiden on vaikeaa tulla keskenään toimeen. Tuolloin hoitajat yrittävät parhaansa mukaan järjestää jokaiselle lapselle yksilöllistä toimintaa yhdessä ja erikseen.


Sisäisessä valvonnassa ei ole löydetty perusteita mediassa esitetyille Lanekua koskeville väitteille. Koko KTO:lle, sen johdolle ja työntekijöille, on erittäin tärkeää, että kaikki väitteet tutkitaan juuria myöten, ja että sen tekee poliisi ja AVI. Olemme vastanneet AVI:n selvityspyyntöön ennen joulua. Olemme julkisuuden kautta saaneet tietoomme, että yhteensä yhdeksän eri henkilöä, joista osa on vanhempia, osa entisiä työntekijöitä, ovat esittäneet väitteet. Lisäksi olemme saaneet haltuumme materiaalia, jonka mukaan työntekijöitämme on pitkin syksyä pyydetty toimittamaan näkemyksemme mukaan salassapidon piiriin kuuluvia asioita ulkopuolelle. Tämä materiaali on annettu juristille arviointia varten.

Tämä kirje on postitettu KTO:n omaisille, Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymän hallituksen ja valtuuston jäsenille, jäsenkunnille, Kehitysvammaliitolle, Kehitysvammaisten Tukiliitolle, sekä Autismi- ja Aspergerliitolle. Lisäksi tämän kirje on kaikkien luettavissa KTO:n nettisivuilla. Kuntayhtymän hallitus käsittelee asiaa kokouksessaan 24.1.2019


Paimiossa 8.1.2019



Seija Aaltonen
kuntayhtymän johtaja



Hannu Ranta
hallituksen puheenjohtaja



Risto Ervelä
valtuuston puheenjohtaja